

## EXXON DÖNÜM NOKTASINDA \*

Geçtiğimiz 135 yıldır Exxon Mobil, muhalif hükümetlere, yanlış yatırımlara, büyük krizlere karşı hep direndi. Bütün bu süreçlerden güçlenerek çıktı. Fakat COVID19 krizi ile beraber iklim değişiminin etkilerinin daha da aşikar gün yüzüne çıkması ve iklim değişimi ile mücadelede temiz enerjiye geçişin hızlanması Exxon Mobil'i zorluyor. Enerji sektörü 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşadığı en derin tarihi krizle yüzleşiyor.

Exxon yüzyıldır ABD'nin en karlı ve en büyük şirketlerinden biri iken bu yılın ilk 9 ayında 2,4 milyar\$ zarar etti ve borsada hisseleri %35'ten fazla düştü. 92 yıl sonra, Exxon Mobile, Dow Jones endeksinden çıkartıldı.

Exxon, yatırımcılardan gelen büyük bir baskı altında. Şirketin, maliyetlerini düşürmesi, çevre ve çevre kirliliği ile ilgili önemli adımlar atması lazım. Fakat Exxon, tarihsel olarak her zaman muhafazakar politikalar izledi, Avrupalı muadillerine nazaran teknolojik yenilik ve değişime ön ayak olmaya pek yanaşmadı.

Dünyadaki birçok ülke ve lider, otomobil üreticileri, büyük sanayi şirketleri karbon emisyonlarını ciddi oranda düşüreceklerini, fosil yakıtlara olan bağımlılıklarını azaltacaklarını ve yenilenebilir enerji kaynaklarına hızlı bir şekilde yöneleceklerini açıkladılar. Shell ve BP gibi Avrupalı petrol devleri, fosil yakıt portföylerini azaltacaklarını, yenilenebilir enerjiye öncelik tanıyacaklarını açıkladılar. Fakat Exxon şimdiye kadar bu konuda Avrupalı muadillerinden daha yavaş hareket etti.

Geçtiğimiz ay, Exxon, fosil yakıtlara yatırımlarını artıracığını fakat daha yavaş ve az bir oranda bu artışın devam edeceğini açıkladı. Şirket, Texas, New Mexico, Guyana, Brezilya ve Mozambik'te petrol yatırımlarını sürdüreceğini duyurdu. Fakat, şirket, COVID19 Krizi'nin enerji sektöründe yarattığı büyük şoktan dolayı 20 milyar \$'dan fazla doğal gaz yatırımından da vazgeçeceğini açıkladı. Exxon, toplam istihdam gücünün %15'ine tekabül eden, 14 bin çalışanı da işten çıkartıyor.

Enerji analisti Jennifer Rowland, "Exxon, bu sürecin sonunda ayakta kalacak mı?" sorusuna "Tabii ki kalacak fakat mesele güçlenerek mi çıkacak; buna kuşkuyla bakanlar çok?" cevabını verdi.

\* "‘Is Exxon a Survivor?’ The Oil Giant Is at a Crossroads", [New York Times](#)